

De kwaliteit van de
regelgeving kan veel beter,
maar dat kan ook met niet-
juristen

Jeroen Van Nieuwenhove

Een paradox

- Dé pavlovreflex van elke jurist (of zo zou het toch moeten zijn): Wat is de toepasselijke rechtsregel
- Juristen worden opgeleid in het snel en accuraat localiseren van de juiste rechtsregel
- Waarom? De rechtsregel is de eerste bron van het recht (voor rechtspraak, rechtsleer, ...)
- Maar kunnen ze rechtsregels opstellen?

Een paradox

- Rechtenopleiding in Nederland
 - teveel georiënteerd op wat een rechter doet met het recht en hoe je dat kan beïnvloeden (“judocentrisch” – W. Voermans in RegelMaat 2015/2)
 - te weinig georiënteerd op de regelgeving die verantwoordelijk is voor 90 procent (“even over de duim” – W. Voermans) van de rechtsvorming
- Ook in Vlaanderen zijn er slechts aan twee universiteiten (UA en VUB) aparte opleidingsonderdelen voor het opstellen van regelgeving (K. Van Aeken – bijdrage te verschijnen in TvW 2015/4)

Verklaring

- Universiteiten: “regelgeving is een overheidsproduct, dus de overheid moet het opstellen ervan maar aanleren”.
- Is dat zo?
 - Handleidingen wetgevingstechniek
 - Opleiding opstellen regelgeving
 - Vergelijk met de Nederlandse Academie voor Wetgeving

Gevolg

- Het tekort aan geschoolde en ervaren wetgevingsambtenaren is één van de symptomen van een dieperliggend probleem:
 - Te weinig aandacht van overheidswege voor wat hét overheidsproduct bij uitstek is: regelgeving
- Bij ambtenaren, academici, advocaten, rechters en bedrijfsleiders wordt er geklaagd over de kwaliteit van rechtsregels

En wie kan dat oplossen?

- Goed opgeleide overheidsmedewerkers die:
 - de kunst verstaan van het opstellen van goede rechtsregels
 - hun bezorgdheden aan beleidsmedewerkers kunnen verkopen
- Moeten dat juristen zijn? Neen, niet noodzakelijk.

Niet-juristen als regelopstellers

Het opstellen van goede rechtsregels

- vergt een inhoudelijke expertise
 - Dat hebben juristen niet meer of minder dan niet-juristen
- vergt een staatsrechtelijke parate kennis
 - Trainbaar op maximaal twee dagen
- vergt een wetgevingstechnische training
 - Trainbaar op maximaal tien dagen
 - Afgestudeerde juristen kunnen het ook niet!
- vergt zin voor goed taalgebruik
 - Daar moeten we het eens over hebben...